

Віталій АЛЬОШИН

...І харківська площа Свободи — найбільша фан-зона на континенті

Тепер, коли груповий турнір Євро-2012 у розпалі, навіть не віриться, що, приміром, до 13 травня 2009 року Харків був резервним містом для проведення матчів фінальної частини континентального чемпіонату з футболу. Саме того по-своєму історичного дня президент Європейського футбольного союзу Мішель Платіні оголосив рішення виконкому УЄФА, яким було визначено, що матчі Євро-2012 відбудуться в чотирьох українських і чотирьох польських містах. Приймати чемпіонат Європи в Україні довірили Києву, Львову, Донецьку та Харкову, а в Польщі – Варшаві, Вроцлаву, Гданську й Познані.

Команда: громада, влада, бізнес

Що потрібно місту, аби гідно прийняти футбольний матч на рівні чемпіонату Європи? По-перше, стадіон, який відповідає вимогам УЄФА. По-друге, база для проживання й тренувань футбольної збірної, що вирішила обрати місцем своєї резиденції на час турніру це місто. По-третє, сучасна транспортна інфраструктура: аеропорт, залізничний вокзал, а також розвинений міський наземний транспорт і, якщо є, адаптований для іноземних пасажирів метрополітен. По-четверте, місця для проживання VIP-гостей і для пересічних уболівальників.

А ще фан-зони, різні установи й точки громадського харчування, ме-

дичні заклади, де не соромно за потреби надати гостям допомогу; тямуці міліціонери, які не губляться, почувши запитання іноземною мовою; стюарди й волонтери на стадіоні та міських об'єктах Євро-2012.

Погодьтеся, дуже багато, навіть якщо не додавати до всього цього нашу споконвічну проблему – дороги. Але, як запевнив тодішній мер Михайло Добкін, усі ці проблеми в Харкові розв'язати можна. Більше того, ще задовго до оголошення Харкова містом, що прийматиме чемпіонат, розпочалася реконструкція його головного стадіону «Металіст», яку пов'язують з ім'ям президента футбольного клу-

бу «Металіст», власника компанії DCH Олександра Ярославського. А те, що офіційно стадіон називається «Обласний спортивний комплекс «Металіст», перебуває на балансі області та частково фінансується містом, областю й державою, навіть не всім відомо. Принаймні незалежно від того (і це підкреслювали всі), відбудуться чи ні в Харкові матчі Євро-2012, стадіон і решта інших об'єктів залишаться й працюватимуть для харків'ян. Це стало головним месиджем усіх починань, що об'єднали керівництво міста, приватних інвесторів і колишню обласну владу, призначену ще попереднім керівництвом країни.

Прагматизм узяв гору

Отже, стадіон, сучасну спортивну базу для «Металіста» в селищі Високому й новий пасажирський термінал в аеропорту будували приватні інвестори. А місто стало активно займатися благоустроєм, простіше кажучи, упорядкуванням не тільки території, що безпосередньо прилягає до стадіону, а й основних магістралей, доріг і площ, набережних, відродженням фонтанів, садів, скверів і парків, до того ж не лише в центральній частині. Сюди можна віднести й відновлення фасадів будинків, ремонт дворів багатопверхівок, що постійно триває, де встановили кілька сотень дитячих спортивних та ігрових майданчиків, тощо.

Та найголовніше, що після того, як Харківським міським головою було обрано Геннадія Кернеса, а Михайла Добкіна трохи згодом

призначено головою Харківської облдержадміністрації, склався тандем однодумців. Довкола нього згуртувалася команда керівників, здатна за підтримкою геть усіх городян – від двірників до керівників великих комерційних структур – вирішувати будь-які завдання, пов'язані не лише з Євро-2012, а й з подальшим розвитком, благоустроєм міста, створенням у ньому умов, зручних для життя та бізнесу харків'ян і, звісно, серйозних інвестицій. Не дарма ж, як зазначив Михайло Добкін під час травневого візиту до Харкова другого заступника держсекретаря США з питань демократії, прав людини і праці Томаса Мелія та Надзвичайного і Повноважного Посла США в Україні Джона Теффта, «за останні два роки в регіоні відбулися великі петворення. Завдяки цьому області

вдалося з останніх місць піднятися на четверте в рейтингу оцінки Кабінетом Міністрів економічної діяльності регіонів. Це підсумок роботи тримільйонної громади. А місто Харків за цей час чотири рази нагороджували найвищими відзнаками Ради Європи».

Але це, скажімо, високі матерії, далекі від футболу, хоча... Адже чемпіонат Європи – це теж не тільки 22 футболісти на полі та 45 тисяч уболівальників на трибунах стадіону. Це навіть не тільки престиж міста й країни, це щось більше. Напевно, це підтвердження курсу й можливості реальної інтеграції України в Європу. Не зовсім з тими рецептами, які прописують нам партнери з ЄС або НАТО, а по-нашому, по-українському, виходячи з наших можливостей і розуміння – прагматично й по-діловому.

Тут можна згадати, що відповідно до затвердженого міськрадою плану підготовки до чемпіонату в регіоні було задіяно 148 об'єктів, пов'язаних із Євро-2012. 67 із них – безпосередньо в межах Харкова. Велику увагу приділено транспортній інфраструктурі – метрополітену, автошляхам. На їх розвиток спрямовувалася практично половина коштів, передбачених для підго-

товки до Євро-2012 у Харкові. Були й амбіційні бізнес-проекти, наприклад, «Металіст-Сіті». Це величезний спортивний і торгово-розважальний комплекс площею майже 180 тисяч кв. м у районі стадіону. У його будівництво інвестор (компанія *DCH*) планував вкласти 327 млн. доларів. Масштабність проекту вражала. Планували знесення не лише житлових будиночків-одноповерхівок і

гаражів, а й лікєро-горілчаного заводу та супермаркету, а також прокладання дороги через них від проспекту Гагаріна до Московського проспекту, знесення значної частини Кінного ринку. Але прагматизм узяв гору. Поблизу ринку ліквідували оптові ряди, навели лад навколо автостанції, облаштували територію навколо ігрових полів Футбольної академії ФК «Металіст» тощо.

Зірковий результат

То чим зустрів Євро-2012 Харків? Звичайно, це стадіон «Металіст», докорінно реконструйований для безпеки глядачів за методиками УЄФА. Тренувальній базі для команди в селищі Високому нині можуть позаздрити чимало футбольних клубів у світі. Навіть час переїзду від неї до стадіону та аеропорту вкладається у відведені УЄФА 20–30 хвилин.

Узагалі, що стосується транспортної інфраструктури, то можна з упевненістю сказати: тут Харків підготувався ґрунтовно. Новий пасажирський термінал аеропорту здано в експлуатацію задовго до Євро-2012. Його пропускна спроможність – до 2500 осіб на годину.

Вчасно було завершено ходові, динамічні випробування, а також випробування щодо дії на колію закуплених Південною залізницею електропоїздів «Хюндай», які провадилися фахівцями Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту, Південної залізниці та заводу-виготовлювача. Екіпажі успішно пройшли спеціальну підготовку. Залізничні колії та платформи вчасно адаптовано до нових швидкостей. До речі, ще 15 травня, за місяць до початку чемпіонату, урочисто вирушив у перший рейс «Південний експрес» – швидкісний електропоїзд «Шкода».

Міський метрополітен також неабияк підготувався до напливу пасажирів. Не вдаватимемося в технічні деталі всього складного механізму «підземки». Навіч – оновлені входи до станцій, очищені від стихійних торгових точок переходи. Уся основна інформація на показниках для іноземних паса-

жирів продубльована в англійській транскрипції.

Але основним транспортом став тролейбус. Тролейбусний парк міста поповнився 103 машинами. За інформацією Департаменту з питань підготовки до Євро-2012, станом на 1 травня 2012 року місто оновило тролейбусний парк на 74 одиниці коштом міського бюджету, а 29 тролейбусів придбано в лизинг.

Парк міських автобусів оновлено на 27 машин: 16 придбано за державні кошти й 11 – за рахунок міського бюджету (один автобус – VIP-класу).

У рамках підготовки міста до чемпіонату Європи придбано 11 трамвайних вагонів. А загалом, включаючи новенькі маршрутки, наземний транспорт Харкова останнім часом поповнився на 500 одиниць. Усі машини пофарбовано в зелений «харківський» колір, для водіїв запроваджено уніформу.

Треба визнати, що найбільшою була проблема з готелями. Здавалося, місто готове надати землю під будівництво, але інвестори відгукувалися на заклики неохоче. Їх можна зрозуміти: чемпіонат завершиться, а де потім шукати клієнтів, щоб номери не залишалися порожніми? До того ж скільки та якого рівня «зірковості» потрібно готелів і номерів у них? Для офіційної родини УЄФА номерів вистачає, а основна група фанів, переважно голландців (адже «оранжеві» всі три групові матчі зіграють у Харкові), напевне й не планує оселятися в дорогих номерах.

Напередодні чемпіонату в Департаменті з питань підготовки до Євро-2012 запевнили, що харківські готелі продали 3700 номеро-ночей

на всі дні групових матчів чемпіонату. Загалом на весь час, протягом якого триватиме Євро-2012, Агентство з розміщення вболівальників у Харкові вже продало 8322 номероночі. Середня ціна за проживання в номері «стандарт», згідно з підписаними угодами на розміщення, коливається від 150 (категорія «3 зірки») до 250 євро («4 зірки»). Середня ціна на розміщення в готелі категорії «5 зірок» – від 200 євро.

Харківська філія *TUI Ukraine* ще на 1 квітня уклала 46 контрактів на 3615 номерів на 9136 ліжко-місць для розміщення вболівальників у Харкові та Харківській області. Підписано також договори з вісьмома гуртожитками вузів міста, що готові прийняти 3,5 тисячі футбольних фанів, і з шістьма туристично-оздоровчими комплексами на розміщення ще 2 тисяч гостей. Додамо, що гуртожитки відремонтовані й відповідають рівню 3-зіркових готелів.

Окремо варто розповісти про фан-зону, змонтовану на площі Свободи. Найбільша площа Європи стала й найбільшою фан-зоною Євро-2012. Програма перебування тут розписана поденно й погодинно: від перегляду на величезних екранах трансляцій матчів з інших міст – до концертів зірок, спортивних турнірів і навіть поїздки до місць історичних подій Великої Вітчизняної війни. Про такий тур заздалегідь попросили німецькі гості.

Тож під час перебування 16–18 травня в Харкові футбольного Кубка Європи Харківський міський голова Геннадій Кернес цілком слушно констатував: місто готове до Євро-2012 на всі сто. А інакше й бути не може.

